

MEDIUM FD Persoonlijk
TITLE Van kop tot kleeed
PUBLICATION DATE 5 February 2010
CIRCULATION 63.706
FREQUENCY 1 x a week
VALUE 45.280,00
JOURNALIST Jeroen Junte
QUALITY Very positive
CATEGORY Print

Life style

Van kop tot kleeed

Twee Nederlandse designers ontwierpen een compleet design voor op tafel. Alle onderdelen worden bovendien op ambachtelijke wijze in Nederland gemaakt. Door Jeroen Junte

Borden van Wedgwood, kristallen glazen van Villeroy & Boch, een handgemaakt tafelkleed van Verlin en gepoetsd tafelzilver van Christofle — een beetje gedekte tafel kost tegenwoordig zo een paar duizend euro. En dan nog ogen deze zorgvuldig geschikte tafels als een rommelige. Want hoe kostbaar en exclusief ook, een afgewogen geheel vormt het verzamelde tafelgerei niet. Dat moet toch anders kunnen, vond ook het Audax Textielmuseum Tilburg.

In dit museum bevindt zich het TextielLab, een zaal waar met geavanceerde computergestuurde weefmachines textiel wordt vervaardigd. Regelmatig wordt aan kunstenaars en ontwerpers gevraagd om met deze hightechapparatuur vernieuwende creaties vol complexe weef- en breitechnieken te maken — waaronder ook veel tafelkleeden en servetten. 'We wilden wel eens een stap verder gaan en ontwerpers vragen om niet alleen een tafelgoed maar ook bestek, de glazen en een servies te ontwerpen', zegt Suzan Rüsseler, hoofd tentoonstellingen bij het Textielmuseum. 'Voor de Tweede Wereldoorlog werkten bij de Wiener Werkstätte en het Bauhaus ontwerpers aan een Gesamtkunstwerk dat zowel architecturaal

Grote foto en onder: Kiki van Eijk wilde met haar 'Table-palette' een tafel ontwerpen die het Bourgondische Leves uitstraalt. Ze koos voor ronde vormen en maakte een terrine in de vorm van een hart.

FOTO: THOMAS TILBURG

dag 6 februari 2010 | fd/persoonlijk

MEDIUM
TITLE
PUBLICATION DATE
CIRCULATION
FREQUENCY
VALUE
JOURNALIST
QUALITY
CATEGORY

FD Persoonlijk
Van kop tot klee
5 February 2010
63.706
1 x a week
45.280,00
Jeroen Junte
Very positive
Print

in omvatten. Ook de Nederlandse ar-
p. Berlage ontwerp voor de familie
ler een compleet huis tot het bestek

ids ambacht
alleen waar dat bestek, de glazen en
gemaakt moeten worden. Rüssel-
de hand dat we zouden samenwer-
drijven die niet als wij innovatie en in-
traditie combineren. Zo kwam het
als vanzelfsprekend uit bij Royal Leer-
al voor het glaswerk en Koninklijke
en & Begeer voor het bestek. Inder-
handse bedrijven met een lange tradi-
89 begint ene Johannes van Kempen
fabriekje, dat uiteindelijk na een aan-
aangroeit tot Koninklijke Van Kempen
de oorsprong van Leerdam gaat zelfs
753, als er in het fabriekje de Zwaart-
nattigglas wordt geblazen. Het huidige
g vorm in 1878 met de oplichting van
de Nederlandse Glasfabrieken.
9 zijn Leerdam en Koninklijke Van
Begeer onderdeel van de Royal Delft

te jaren werken deze traditionele be-
het als het Textielmuseum — intensief
bekende Nederlandse ontwerpers,
manier om te innoveren met behoud
eigen ambachtelijke identiteit', zeg-
lonker van de Royal Delft Groep. 'We
t dat dit een musaal project zou wor-
moesten ook kant-en-klare consu-
ducties komen.'
ralke hoogwaardige tafelproducten
mogelijk toch vraag zijn, redeneerde
oofd tentoonstellingen van het Textiel-
'Dien neemt immers een steeds be-
plaats in het sociale leven in. We een
denk aan de jerswaardering van biolo-
s en seizoensgroenten. We hechten
waarde aan lang tafelen met intimi als
ik om tot rust te komen. Dat doen we

**elkleden zijn
ijk grote doeken die je
er je benen kunt leggen
p de bank eet'**

ang 6 februari 2010 | fdpersoonlijk

**Paper Table' van
Scholten & Baijings.**
Het duo begon met
het maken van
papieren proto-
types die letterlijk
zijn gebruikt voor
het eindresultaat.
Het servies oogt als
papier.

steeds vaker thuis in plaats van in een restaurant.
Niet voor niets is de keuken vaak de nieuwe
pronkkamer van het huis met design en dure ap-
paratuur.' Kortom, een goed moment om de
oude traditie van een samenhangend tafelen-
semblee nieuw leven in te blazen.

Gevouwen papier
Om de consument ruime keuzevrijheid te bie-
den werden twee ontwerpers gezocht met heel
verschillende stijlen. Naast ervaring in werken
met zowel keramiek, glas als textiel moesten ze
ook beschikken over 'commercieel inzicht'. Wa-
lonker: 'Het bestek, het glaswerk, de bord en
het tafelgoed moeten als één geheel maar ook
onafhankelijk van elkaar kunnen worden ge-
kocht.' De keuze viel uiteindelijk op Kiki van Eijk
(1978) en het ontwerpduo Stefan Scholten (1972)
& Carole Baijings (1973), samen Scholten & Baij-
ings. Dit weekend worden hun creaties als 'Total
Table Design' gepresenteerd op Object Rotter-
dam, een beurs voor kunstzinnig design.

Het verschil tussen de twee ontwerpen is op-
vallend. Waar Scholten & Baijings het vooral
zoekt in minimalistische grijs tinten en strenge
geometrische vormen, daar heeft Van Eijk zich
uitgeleefd in sensuele rondingen en kleurige pa-
tronen. 'Ik wilde een tafel die het bourgondische
leven uitstraalt', zegt Van Eijk. Dus verkeerde ze haar
'Table-palette' uit in ronde vormen. De karaf
oogt als een half hart, de terrine als een hart en de
steel van het wijnglas als een druppel. Voor de af-
beeldingen op het tafelkleed deed de ontwerp-
ster inspiratie op in talloze kookboeken. Op het
kleed zijn afbeeldingen te zien van artsjokken,
kwaartels en oude potten en pannen. Deze heb-
ben ik uitgevoerd in aardse tinten als bruin en rood.'

Greter had het contrast met de 'Paper Table'
van het Amsterdamse ontwerpduo Scholten &
Baijings niet kunnen zijn. 'We begonnen het ont-
werpproces met het maken van papieren proto-
types. Die vormen hebben we vervolgens letter-
lijk gebruikt voor het eindproduct.' Het servies is
gemaakt van grijs porselein, dat inderdaad oogt
als papier. De opstaande rand van de bord en do-
eken doet denken aan gevouwen papier. Ook de mok-
ken lijken opgebouwd uit losse rechthoekige
stroken papier. Zelfs de potloodlijnen zijn met

gerekurd glazuur weergegeven op het porselein.
Alleen bij de ronde kristallen glazen bleek de
plak-en-knijptechniek van papier niet te werken.
'Daar hebben we de voorwerpen met kleurige ge-
ometrische patronen verbedeld.'

Hoewel beide ontwerper terugrijpen op een
lange traditie van tafelgoed, hebben ze tegelij-
kertijd eigentijdse producten gemaakt. Van Eijk:
'Nog maar weinig mensen serveren tegenwoor-
dig nog een traditioneel vijfgangenmenu thuis.
Daarom heb ik een meer informeel servies ont-
worpen.' De blikvanger in haar ontwerp is een
grote terrine. 'Met zijn allen opscheppen uit één
schaal, dat gevoel heb ik als uitgangspunt gene-
men. Genieten, daar gaat het om aan mijn tafel.'
Ook de tafeloplers en servetten van Scholten &
Baijings nodigen uit tot informeel gebruik. 'Het
zijn eigenlijk grote doeken die je ook over je be-
nen kunt leggen als je op de bank eet. Je gebruikt
nu eenmaal niet elke dag een tafelkleed.'

Het bestek heeft eveneens een toegankelijke
uitstraling, al is dat vooral om praktische reden-
en. 'Voor het in productie nemen van een be-
stek moeten speciale mallen worden gemaakt,

wat een enorme investering is', legt Jeffrey Wa-
lonker van Royal Delft Groep uit. 'Dat kan alleen
wordt terugverdiend als het in grote aantallen
wordt geproduceerd én verkocht. Dus moet het
bestek ook een brede doelgroep aanspreken.'

Het glaswerk daarentegen heeft juist een ex-
clusieve uitstraling. Zo zijn de kristallen cham-
pagneglazen van Scholten & Baijings afgewerkt
met gouden decoraties die in het kristal zijn ge-
brand. Het tafelkristal van Van Eijk wordt door
een zogeheten meesterblazer uit Leerdam ge-
maakt. Met een ijzeren pijp blaast hij een bel-
vloeiende kristal in een mal tot de gewenste vorm.
Vervolgens wordt de kelk er met een vlam af-
gebrand waardoor zich een natuurlijke ronde rand
aan het glas vormt die aangehaam aanvoelt. 'Het
duurt ongeveer tien minuten om één glas te bla-
zen', zegt Walonker.

Vooralsnog zijn alleen de glazen en tafelgoed
van 'Total Table Design' te bestellen. Het bestek
zal in de loop van het jaar in productie worden ge-
nomen. De prijs van één couvert van mes, vork,
lepel en dessertlepel ligt tussen de € 50 en € 60,
becijfert Walonker. Het keramisch serviesgoed

'Kristal en bestek,
wederom van Kiki van
Eijk. Een meesterblazer
van Royal Leerdam

maakt deze glazen. Met
één glas is hij zo'n tien
minuten bezig.'

laten de ontwerpers in eigen beheer produceren
en is prijzig. Van Eijk: 'Een bord zal ongeveer € 40
kosten. De terrine rond de € 90.'

Goedkoop is een complete tafelschikking niet.
Een 'Paper Table' voor zes personen (tafelkleed,
servetten, bestek, glazen voor rode en witte wijn
en champagne, drie formaten koffiekopjes, een
groot en klein bord en een bijzetschaal) zal rond
de € 2000 kosten. De prijs van de 'Table-palette'
van Van Eijk valt iets hoger uit. Maar voordat geld
staat er geen samengepraat rommelige meer op
tafel maar een eigentijds Gesamtkunstwerk. Tel
uitje wilt.

**&
Object Rotterdam**

De 'Paper Table' van Scholten & Baijings en
de 'Table-palette' van Kiki van Eijk worden
dit weekend gepresenteerd op Object
Rotterdam. Deze internationale beurs voor
niet-vooruit design wordt gelijktijdig
gehouden met de kunstbeurs Art
Rotterdam. In Las Palmas op de
Wilhelminalaan tonen van donderdag 4
februari t/m zondag 7 februari twintig
deelnemers — waaronder internationale
galerijen en kunstinstellingen als het
Zuidzandmuseum en het Sandberg
Instituut — unieke of in kleine oplage
geproduceerde objecten uit de wereld van
actueel design, ambachten en sieraden.
Een passe-partout voor Art Rotterdam en
Object Rotterdam kost € 22,50.
Aankomend is het Total Table Design te
zien in het Afdax Textielmuseum. Tilburg
van 13 februari t/m 21 maart 2010. Meer
informatie: www.objectrotterdam.nl en
www.textielmuseum.nl.